

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nuclevs Coppensteinivs Conceptvvm Prædicabilivm In
Dominicas Festaqve omnia per Annum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Præfatio Ad Lectorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](#)

PRÆFATI AD LECTOREM.

Aue, Faue Lector Beneuole.

NVCLEV M dem Qualem, & Quare; cum Operis titulus fronte præfert: tum lib
ber ipse loquitur. Addo duo quædam. Alia, que lrias moneo: Que obserues, alia.
I. Scis Concionatorum tam grandia, quam multa esse Volumina: ut his
plus officiant; iſis ad minus ſepe minus ſeruant, 1. Tardioribus ingenuo, ob Con-
ceptuum varietatem: 2. Afflictioribus memoria, ob multitudinem: 3. Scientia infirmio-
ribus, ob rerum selectiſimarum preſtantiam: 4. Mediocribus, ob horum aliquod vnum:
5. Præstantibus, ob occupationes suas alias.

Hicce vnum omnibus perinde ſatisfacere velle, eſt optantis: conari, periclitantis: fpondere,
dementis.

Equidem volo: Sed reffonsurum euentum, opto. Sperabo tamen nonnihil ex iis, que à me
preſtantur in hoc Nucleo: 1. Nimurum in beata rerum Varietate, profuturam Distinctio-
nem Tardis: 2. in Multitudine, Breuitatem Obliviosoribus: 3. Inſcritioribus Delectum-
fore, ad aliquorum vſum: 4. Præstantioribus, (qui rerum amant breuitatem, ac medullas;
vnoq, omnia capere obtutu; cogitareq, iſi Adiunctarum plura, quam legere:) his, inquam,
ad mentem ac ſalutem ſeruire ſtudeo. Nam eloquentiam afferunt iſi paratam: explicare cir-
cumſtantias, applicare comparata, vel diſparata, amplificationes ex rebus, locisq, rhetoriciſ pe-
tere iſis promptum eſt. 5. Denique Mediocribus ingenio, ſtudio, arte, vſuq, adiſta talia ſeſe
exercendi anſam præbeo.

Vt plane confidam tamen Lectori, quam Concionatori, 1. Delectum fore ex mea Parti-
tione faciliorem: 2. Ordinem delecte ex omnibus materie, ex mea ſubdiuſione distinctio-
rem: 3. distinctam vero Breuitatem meam iſi memori eaptiorem & in diſcendo, & dicendo.

Atque ita operam hanc meam: 1. Lectori non ingrata: 2. Concionatori comoda: 3. Bono Ecclesiæ publico ſalutem: 4. Deo, Diuisq, Cœlitibus ad gloriam.

Nouit, Latina copioſe loquendi felicitas delectat; ſed vacuum: At concionaturus eam nil
ſpectat; moleſtat magis rerum bonarum cupidum circumducta periphrasis, aut variata phraſis,
ſuffarta phalerataq, verbiſ. Si quem tamen iſta iuuant, hec illi parata oratorum eloquentia de-
ſe non ſinit.

Dices: Hanc, vt explicatam, intelligere cuiusuis eſt: Breuitas synoptica non niſi doctio-
ribus

PRÆFATIO AD LECTOREM.

ribus seruierit. At ego affirmare posse mihi videor: quisquis in meo Nucleo caligauerit, eum in ceteris cœcum fore, & Andabatam.

II. Porro alia, quæ ipse, vel ad quæ OBSERVES; mea est in partiendo, suppartiendoq; Methodus ac ratio. In ea viam teneo, modumq; solemnum unum, ac perpetuum.

Ergo 1. cuiusque Euangely Conceptus in plures seco Partes; & has singulas vnius certi cuiusdam propositi. 2. Partis dein cuiusq; subdivisio sit in Membra: 3. ac rursus Membrorum in Articulos. Singula non tituli; sed vel Zypheris Membra maiusculis, minusculis Articulos ad numero: vel paragraphis distinguo. Omnia tum perspicuitatis, in tanta breuitate; tum memorie gratia; in ea rerum varietate.

Stylus (nec Illatinus) Laconizat: ne synopsios condenda proposito excidat. Idcirco titulum, ut scopum, in cuiusq; Partium fronte praesigo: Et semel præstutuisse sat habeo. Nec repeto, cum rerum Articulos, ad eundem directos subiicio. Scilicet: Affero cibum; præmansum, non ingero.

Marginalium lemnata præstant tria: Rerum in textu distinctionem; Connexionem; & singularum sepe Intentionem.

Quare legentem esse memorem oportet lecti semel, & intellecti propositi. Quod si memoriam fugerit, continuo Lector in lectione caligabit. Quo in casu se culpet quisque oscitantem; non me vigilantius Laconizantem. Punctum mibi res geritur; vtq; in transcurso. Dico: simul ad aliud auolo. Congero similia: sepe nec coniugo: Quod id obuium intelligenti putem, & vigilanti. Similium quoque dissimilitudinem, si qua sit, lemmate marginali innuo: connexionem adiuvio: præfixum in scopum collimo.

Itaque dum leges præriper aptim, & præcipe oculo; quæ exhibit margo. Evidem nolbam mihi interprete: sed lectore opus esse volebam. Omnino attentionem requirit breuitas, & sensum non pingue, vel obscurato ventre obuiaporatum. Verum nihil de Noctua, nihil de Bæotia Laconum stricta peltalaborat. Amat hic mansum; mæstum illa bubar.

Ego do Compendium; & hoc meum spondeo nullius esse dispendium. Sicut Homerus olim; quod nucis putamine conclusus esset; non ideo minor erat: sed tanto maior seipso, quanto admirabilior.

Sed ego Conceptus in nuce, exclusi è nuce; & edidi enucleatos. Non maiores quidem mole; sed admirabiliores in compendiosa rerum sub oculis positione; & breuitate ipsa perspectiores, quo collectiores. Quæ quidem singula certius inspiciuntur nuda; quam vel cortice obseptæ; vel testa foliis; vel per arboris vasta ramos diffusa cerni, aut discerni perinde queant. Excusse nucem ex ramis: selegi ex foliis: extraxi è cortice: enucleavi ex putamine: prælo submisi: Tu, Lector amice, oleum elice, excipe; Vtete; Fruere; Vale.

AVTOR